

การศึกษาบทบาทของกรมการปกครองในการสนับสนุนนโยบายของรัฐ ศึกษากรณี : บทบาทนายอำเภอ
กับการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

กฤษณะ รักษมณี นักเรียนนายอำเภอ (นอ.) รุ่นที่ ๗๖

๑. ความเป็นมา/ความสำคัญของปัญหา

ในสังคมไทยปรากฏว่าประชาชนทุกระดับและทุกภาคส่วนต่างเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้อง และมีความกล้าที่จะแสดงความขัดแย้งในที่สาธารณะในเรื่องต่าง ๆ มากกว่าเดิม โดยมีแนวโน้มที่จะใช้มวลชนจำนวนมากเคลื่อนไหวต่อรองและใช้มาตรการต่าง ๆ กดดันให้ทางราชการสนใจเข้ามาแก้ไขปัญหาโดยตรง ทั้งนี้เพื่อเป็นการยกระดับปัญหาให้สาธารณชนเห็นว่า เจ้าหน้าที่กระทำการรุนแรงต่อผู้ชุมนุมและการกระทำในลักษณะเช่นนี้ ได้กลายเป็นพฤติกรรมที่ลอกเลียนแบบกัน ความขัดแย้งของสังคมไทยที่เพิ่มและทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้นนั้น นับว่าเป็นสัญญาณบอกเหตุให้สังคมไทยต้องเร่งทบทวนและพัฒนาวิธีการจัดการความขัดแย้งที่เคยใช้ในอดีตให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น หลังจากที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้เข้าควบคุมอำนาจการปกครองประเทศ เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๗ เพื่อแก้ไขปัญหาสถานการณ์ความขัดแย้งทางการเมืองที่ได้เพิ่มความรุนแรงขึ้นเป็นลำดับให้สถานการณ์ดังกล่าวกลับเข้าสู่สภาวะปกติโดยเร็ว ประชาชนในชาติเกิดความรัก ความสามัคคี ตลอดจนจนเพื่อเป็นการปฏิรูปโครงสร้างทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และอื่น ๆ ให้เกิดความชอบธรรมกับทุกฝ่าย โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้มีคำสั่งคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (เฉพาะ) ที่ ๒/๒๕๕๗ กำหนดให้มีการจัดตั้งศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูป (ศป.ป.) ศูนย์ปรองดองสมานฉันท์เพื่อการปฏิรูปประจำพื้นที่ กอ.รมน.ภาค ๑ - ๔ (ศป.ป. กอ.รมน. ภาค ๑ - ๔) โดยมีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับการรวบรวมความคิดเห็นของประชาชนทุกกลุ่มทุกฝ่ายเพื่อนำมาสรุปและวิเคราะห์กำหนดเป็นแนวทาง (Road map) ในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง เสริมสร้างความสามัคคีความปรองดองสมานฉันท์และคืนความสุขให้แก่คนไทยทั้งชาติ ผู้วิจัยจึงได้ทำการศึกษบทบาทของกรมการปกครองในการสนับสนุนนโยบายของรัฐ ศึกษากรณี : บทบาทนายอำเภอกับการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาบทบาทนายอำเภอและปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง สู่การสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู

๒. วิธีการศึกษา

ผู้วิจัยกำหนดวิธีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) ด้วยแบบสัมภาษณ์กึ่งมีโครงสร้างจากกลุ่มตัวอย่างตามวิธี Purposive Sampling ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น ๗ คน ประกอบด้วย นายอำเภอนาวัง หัวหน้าส่วนราชการระดับอำเภอ ปลัดอำเภอ กำนัน และปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

๓. ผลการศึกษา

บทบาทนายอำเภอในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ คือ ผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หนังสือสั่งการของกรมการปกครอง เป็นผู้นำ เป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้ส่งการ ผู้ประสานงาน นักบูรณาการ ผู้เสริมพลังมีปฏิสัมพันธ์ที่ดี ผู้สนับสนุนสร้างแรงบันดาลใจ ผู้แก้ไขปัญหา มีความรู้คู่คุณธรรม เป็นแบบอย่างที่ดีเพื่อขับเคลื่อนงานตามนโยบายของรัฐบาลและการแก้ไขปัญหาของประชาชนในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างความปรองดองสมานฉันท์และคืนความสุขให้ประชาชน ส่งเสริม

ให้เกิดความสามัคคีของคนในชาติ และจากการศึกษาวิจัยยังพบปัจจัยที่นำสู่ความสำเร็จในการแก้ไขปัญหาความขัดแย้งสู่ความปรองดองสมานฉันท์ของอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู คือ การนำหลักเข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา ของรัชกาลที่ ๙ มาประยุกต์ใช้การเป็นข้าราชการที่ดีวิถีประชาธิปไตยในประชาชน ความมีเหตุมีผล ความร่วมมือ ความสามัคคีในชุมชน ถือผลประโยชน์ของส่วนรวมเป็นใหญ่ มีคุณภาพ บุคลิกภาพ วุฒิภาวะทางอารมณ์ การสื่อความหมายของผู้แก้ไขปัญหา ความน่าเชื่อถือของบุคคลที่เป็นคนกลางในการเจรจาเพื่อแก้ไขปัญหา การปฏิบัติงานให้เข้ากับพื้นที่ พยายามใช้ความเรียบง่ายในการแก้ไขปัญหาและการมีศูนย์ดำรงธรรมอำเภอในการแก้ไขปัญหาคือความขัดแย้งนำไปสู่ความสำเร็จในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ในพื้นที่

๔. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

๔.๑ ปัญหาอุปสรรคในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ การให้ความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นยังอยู่ในระดับต่ำ การขาดความรู้ของบุคลากร การเข้าไม่ถึงประชาชนในการแก้ไขปัญหา ขาดการประสานงาน ความขัดแย้งทางด้านความคิด และบทบาทหน้าที่ของนายอำเภอมีมากมายหลายมิติ

๔.๒ ข้อเสนอแนะในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ของอำเภอนาวัง จังหวัดหนองบัวลำภู ได้แก่ มอบหมายความร่วมมือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติหน้าที่ตามนโยบายของรัฐบาล การมอบหมายบุคลากรผู้ที่มีความสามารถหรือความถนัดเหมาะสมกับงาน มอบนโยบายกับผู้นำหมู่บ้าน ในการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารให้ชาวบ้านรับรู้ มีความจริงใจและพร้อมทำงานอย่างเต็มกำลัง ความสามารถในการแก้ไขปัญหา รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากผู้ใต้บังคับบัญชารับฟังความคิดเห็นของประชาชนในพื้นที่ แก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานอย่างประนีประนอม เน้นสร้างความเข้าใจ การสร้างการปรับทัศนคติให้ตรงกัน จัดประชุมเพื่อเปิดโอกาสให้ทุกส่วนได้แสดงความคิดเห็น ปรีกษาหารือกันเป็นประจำเพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปในแนวทางเดียวกันและที่สำคัญ ควรน้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการทำงาน คือ เข้าใจ เข้าถึง และพัฒนา